

Sygn. akt IV CSK 383/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa T. C.

przeciwko I. M.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. akt II Ca 571/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 12 lutego 2015 r., opartej na podstawie naruszenia zarówno przepisów prawa procesowego art. 382 w zw. z art. 385 i art. 386 § 4 oraz w zw. z art. 316 § 1 i art. 391 § 1 oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 oraz art. 321 § 1 w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 oraz art. 385 w zw. z art. 391 § 1, a także art. 319 w zw. z art. 385 i art. 391 § 1 k.p.c., jak i prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 k.c., pozwana I.M. uzasadniła wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania występującym w sprawie istotnym zagadnieniem prawnym i „związaną z tym potrzebą dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”. Odwołując się do tych przesłanek skarżąca postawiła w skardze następujące pytania: „czy strona pozwana w procesie z art. 527 k.c., może skutecznie w tym procesie podnosić zarzut nieważności (art. 58 § 1 k.c.) ustnej umowy będącej podstawą faktyczną powództwa, czy też - jak uznał Sąd Okręgowy - w celu udowodnienia tego zarzutu zobligowana jest do wytoczenia osobnego powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. kwestionując w tym powództwie ważność innej umowy, będącej prawną podstawą przejścia uprawnień na powódkę oraz podstawą nadania klauzuli wykonalności na rzecz powódki?”, „czy zgodne z dyspozycją art. 321 § 1 k.p.c. jest dokonanie z urzędu przez Sąd Rejonowy uzupełnienie żądania pozwu poprzez „wyłuskanie” z jego uzasadnienia i inkorporowanie do sentencji wyroku konkretnych wierzytelności (art. 527 k.c.), których zaspokojeniu ma służyć uznanie umowy za bezskuteczną”, „czy przepis art. 527 k.c. rzeczywiście wyłącza stosowanie przepisu art. 319 k.p.c.”, oraz „w jakim trybie - jeśli nie w procesie z art. 527 k.p.c. i nie na podstawie art. 319 k.p.c. - osoba trzecia ma wykazywać wysokość korzyści uzyskanej przez nią z czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela”. Pozwana jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała ponadto jej oczywistą zasadność, wynikającą z faktu uwzględnienia „powództwa opartego na nieważnej, zawartej w celu obejścia prawa umowie (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 376 § 1 k.c.) (...)”.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Skarżącą w nieprawidłowy sposób uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazując te same kwestie prawne w celu łącznego wykazania obu przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Uzasadnienie twierdzenia o wystąpieniu każdej z tych przesłanek powinno opierać się na odrębnej argumentacji prawnej uwzględniającej ich istotę i odmienny charakter.

Nieskutecznie pozwana powołała się na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Chociaż podstawę prawną zaskarżonego orzeczenia stanowił art. 527 k.c., skarżąca nie wskazała tego przepisu w ramach materialnoprawnej podstawy skargi i nie zarzuciła jego naruszenia, co oznaczało, że badanie postawionych przez skarżącą kwestii byłoby bezprzedmiotowe, gdyż ostatecznie nie miałyby wpływu na treść rozstrzygnięcia. Również postawione w skardze pytania, pozostając w związku z tym przepisem, wykraczają poza powołaną w skardze podstawę. Zagadnieniem w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jest tylko problem pozostający w ścisłym związku z danym sporem, który mieści się w ramach ewentualnego rozpoznania skargi, przy uwzględnieniu kognicji Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Przedstawione w skardze kwestie w kontekście podstaw kasacyjnych nie spełniają tego wymagania. Ponadto, żadna z nich nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego, będąc jedynie przejawem wątpliwości skarżącej odnośnie do trafności zaskarżonego wyroku. Skarżąca, uzasadniając swój pogląd o wystąpieniu przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie przedstawiła stosownych argumentów prawnych, które mogłyby przekonać o tym, że w sprawie pojawił się istotny, budzący poważne wątpliwości, abstrakcyjny problem prawny, który wymagałby rozwiązania przez Sąd Najwyższy. Jako wyraz oczywistego nieporozumienia trzeba potraktować odwołanie się przez pozwaną w uzasadnieniu wniosku do uzasadnienia apelacji w celu uzupełnienia skargi o zawartą tam argumentację.

Nieskutecznie pozwana powołała się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdy weźmie się pod uwagę pominięcie w podstawach skargi zasadniczego dla rozstrzygnięcia, a jednocześnie stanowiącego tło

sformułowanych pytań przepisu art. 527 k.c. W skardze brak też argumentacji prawnej wskazującej na poważne wątpliwości bądź rozbieżności w orzecznictwie sądów, o których stanowi art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Niewykazana pozostała również ostatnia z powołanych przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania, określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca nie przedstawiła jurydycznej argumentacji zmierzającej do przekonania, że zarzucone w skardze naruszenie art. 58 § 1 k.c. miało oczywisty charakter, ograniczając się do powtórzenia tego zarzutu. Pozwana popadła też w sprzeczność, powołując się na nieważność umowy w związku przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oraz stawiając tę samą kwestię w związku z powołaniem się na przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Z omówionych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.